

Kaderbrief 2020

Werkplein Drentsche Aa

Inleiding

Werkplein Drentsche Aa (WPDA) zorgt er voor dat haar cliënten naar school gaan, werken, ondernemer zijn of participeren in buurt, wijk, dorp of stad. Dit doet ze voor inwoners van de gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo die een beroep doen op de Participatiewet (inclusief IOAW, IOAZ en Bbz2004), de Wet sociale werkvoorziening, bijzondere bijstand en/of het minimabeleid. Vanaf 1 januari 2019 zijn wij de organisatie die de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorziening volledig uitvoeren. We zijn ons bewust van de kwetsbaarheid van de doelgroep en de verantwoordelijkheid die dat met zich meebrengt. Met de expertise en het netwerk dat wordt toegevoegd zijn we voorbereid op deze nieuwe taak. Samenwerken in het netwerk rondom de doelgroep staat daarbij steeds voorop.

Jaarlijks maken wij een kaderbrief voor de gemeenteraden, waarin de beleidsmatige kaders, de financiële kaders en de risico's en kansen worden geschetst. Deze kaderbrief richt zich op het jaar 2020 en begint met het beleidsmatige kader. Dit wordt gevolgd door de financiële kaders voor het komende begrotingsjaar. Wij sluiten af met een beschrijving van de risico's en kansen voor de komende vier jaren op basis van een zogenaamde SWOT analyse.

Beleidsmatig kader

Landelijke wet- en regelgeving zorgt samen met het gemeentelijke beleid "Participatie de norm, werk het doel" voor het beleidsmatig kader. Dit is verder vertaald in een prestatieovereenkomst die de Drentsche Aa gemeenten met WPDA hebben afgesloten. Zowel het beleidskader als prestatieovereenkomst worden in 2019 vernieuwd.

Omdat landelijke wet- en regelgeving een belangrijk deel van het kader vormt zullen de hoofdlijnen naar verwachting niet veranderen. Deze hoofdlijnen zijn:

1. Inkomen	2. Begeleiden & Plaatsen	3. Werkplekken
<ul style="list-style-type: none">• zorgen voor een inkomen of inkomensondersteuning voor inwoners die anders niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien	<ul style="list-style-type: none">• begeleiden en plaatsen van ontvangers van bijstand en andere uitkeringen, van niet-uitkeringsgerechtigden en van arbeidsgehandicapten op een plaats op de arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none">• zorgen voor werkplekken voor in ieder geval arbeidsgehandicapten waarvoor geen plaats is bij reguliere werkgevers

Ad 1. Inkomen

Geen zorgen over het inkomen zorgt voor minder stress en meer ruimte om in beweging te komen. Het ervaren van financiële stabiliteit is daarom een belangrijke voorwaarde voor het kunnen participeren op de arbeidsmarkt of in de maatschappij. Wij zorgen er in dit kader voor dat onze inwoners weten waarvoor ze bij ons terecht kunnen, dat zij gebruik maken van de juiste voorzieningen en van ons krijgen wat nodig is. Wij werken hierbij vanuit de bedoeling van de wet met de zogenaamde omgekeerde toets methodiek. Dat betekent dat wij beginnen met kijken wat nodig is en of dat past binnen de grondwaarden van de verschillende wetten. Daarbij wegen wij de mogelijke effecten van een besluit in de volle breedte mee. Pas als dat helder is, komt de juridische toets, waarbij wij de wetsartikelen zien als instrumenten om de grondwaarden van de wetten te realiseren. Zo is maatwerk mogelijk zonder dat het tot willekeur leidt.

Ook zorgen wij ervoor dat de nalevingsbereidheid hoog blijft. Het overgrote deel van de inwoners dat noodgedwongen een beroep doet op financiële ondersteuning wil zich immers graag aan de regels houden. Als dat om diverse redenen moeilijk voor hen is, dan helpen wij daarbij.

Ad 2. Begeleiden en Plaatsen

De route naar werk vullen wij op meerdere manieren in; via onderwijs, naar een werkgever of richting ondernemerschap.

➤ Route onderwijs-arbeidsmarkt

Samen met de scholen zorgen wij voor een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren. Hierbij gaat het in ieder geval om jongeren van het voortgezet speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs, het entreeonderwijs en van MBO niveau 2. Geen van deze jongeren valt tussen wal en schip en wij zorgen er samen met onze partners voor dat ze hun school afmaken, meedoen in de maatschappij en duurzaam in hun onderhoud kunnen voorzien. Wij streven naar een 100% sluitende aanpak voor deze groep, waarbij we onder andere de mogelijkheden benutten van baanafsprakenbanen en nieuw beschut werk. Daarnaast bedienen we ook cliënten die niet horen tot deze doelgroep, maar waarvoor de route naar de arbeidsmarkt het beste via regulier onderwijs kan verlopen.

➤ Route werknemer

Samen met de cliënten die kunnen werken en waarvoor werk is zorgen wij voor de beste route naar een plek op de arbeidsmarkt. Leren werken door te werken is daarbij ons uitgangspunt. Hierbij maken wij gebruik van ons sterke netwerk van (sociale) werkgevers in de arbeidsmarktregio Werk in Zicht (hele provincie Groningen plus Noord-Drenthe). In onze regio werken wij samen met alle gemeenten en UWV en zorgen wij voor een uniforme werkgeversbenadering. Werkgevers nemen hun verantwoordelijkheid voor een inclusieve arbeidsmarkt. Gezamenlijk creëren wij meer baanafsprakenbanen dan gemiddeld en krijgen inwoners een beschutte werkplek als zij daarvoor geïndiceerd zijn. Voor onze statushouders is de weg naar werk belangrijk en (nog) moeilijk te vinden. Wij stippelen met en op het COA de beste route richting werk uit en geven specifiek voorlichting aan deze doelgroep. Wij zijn, binnen onze huidige functie, voorbereid op de aangekondigde gewijzigde inburgeringswet waarin de route naar werk een nadrukkelijker rol krijgt. Ook maken wij in deze route gebruik van werkplekken bij onze drie gemeenten, vooral in het groen, en bij onze eigen bedrijven, waarvan assemblage en post de grootste zijn. Op deze manier zorgen wij er voor dat 80% van deze cliënten binnen twee jaar aan het werk zijn en aan het werk blijft. Van de SW populatie die kan werken werkt 100%.

➤ Route ondernemer

Het ondernemerschap is voor een deel van onze cliënten de juiste route naar werk. Met als partner De Drentse Zaak zorgen wij er voor dat deze route voor hen succesvol verloopt. Het effect is dat 65% van de starters na een jaar nog steeds voldoende inkomen uit het ondernemerschap haalt. Daarnaast stimuleren wij ook het zogenaamde parttime ondernemerschap en het ondernemerschap voor statushouders. Naast het starten van een onderneming krijgt het "ondernemer blijven" ook aandacht in deze route via dienstverlening aan bestaande ondernemers in moeilijkheden. Hierbij zorgen wij er voor dat 65% van deze ondernemers kunnen blijven bestaan als ondernemer.

➤ Route participatie in buurt, wijk, dorp of stad

Voor de groep cliënten waarvoor betaald werk door arbeidsongeschiktheid geen reëel doel is, is er de route naar participeren in buurt, wijk, dorp of stad. WPDA heeft hierin vooral een verbindende- en verwijzende rol. Wij werken samen en op locatie met de welzijnspartijen, waaronder de sociale teams. Zij voeren de regie in de begeleiding waarbij wij zorgen voor een juiste overdracht en verbinding. Wij verbinden onze inwoners op de taalhuizen bij de bestrijding van laaggeletterdheid. Ook participeren wij in gemeentelijke projecten op het gebied van sporten en bewegen als opstap richting participatie. Wij zien mogelijkheden op

een bredere verbinding op WMO gebied. Wij zorgen, samen met de cliënt als het kan maar voor de cliënt als het moet, voor de financiële stabiliteit die bepalend is voor succesvolle interventies op andere leefgebieden.

Wij zoeken de samenwerking met onze ketenpartner de Gemeenschappelijke Kredietbank om de uitgaven voor bewindvoering te stabiliseren en mogelijk terug te brengen. Wij vinden het daarbij belangrijk om er voor te zorgen dat inwoners de juiste ondersteuning krijgen.

Ad 3. Werkplekken

Zolang er nog geen sprake is van een 100% inclusieve arbeidsmarkt zorgt WPDA voor werkplekken voor in ieder geval de arbeidsgehandicapte waarvoor op de reguliere arbeidsmarkt nog geen, tijdelijk geen of langdurig geen plaats is. De voorkeur heeft het om deze werkplekken bij reguliere werkgevers te creëren. De verwachting is dat eigen bedrijven de komende jaren nog noodzakelijk blijven.

Binnen deze bedrijven kennen wij drie functies; de opleiding, de arbeidstoeleiding (springplank/trampoline) en het vangnet.

➤ Opleiding

Samen met scholen zorgen wij voor praktijkopleidingen waarmee certificaten en/of diploma's gehaald kunnen worden, zodat deze leerlingen/studenten meer kans hebben op de arbeidsmarkt. Wij creëren een lesomgeving voor praktijkscholing;

➤ Arbeidstoeleiding (springplank/trampoline)

Wij zien dat de weg naar arbeid voor veel van onze cliënten niet vanzelfsprekend is, waarbij wij kleine stapjes moeten zetten om succesvol te kunnen zijn. In onze werkmethode is daarom plaats ingeruimd voor zogenaamde voorschakeltrajecten voor een werkontwikkelplek, een baanafsprakbaan en/of een detachingsplaats. Deze voorschakeltrajecten vinden zoveel mogelijk plaats bij reguliere, maatschappelijk betrokken, werkgevers en anders bij iWerk en onze eigen bedrijven.

Naast deze springplankfunctie heeft dit onderdeel ook een functie voor de cliënten die tijdelijk terug komen uit een baanafsprakbaan, een begeleid werken plek of een detachering. Deze omgeving werkt zo regulier mogelijk op het vlak van omgaan met elkaar, aansturing en productiviteit.

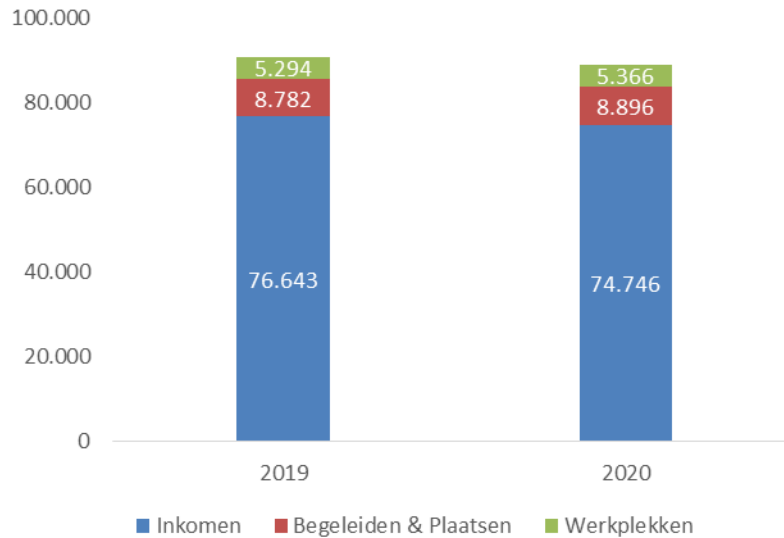
➤ Vangnet

Voor een deel van onze doelgroep die wel kan werken is een plaats op de arbeidsmarkt naar verwachting nooit een optie. Dit kan te maken hebben met de mate van werkplekaanpassing of begeleiding die nodig is, maar ook met de vaardigheden die men heeft. Voor deze groep creëren wij veilige en beschutte werkplekken binnen onze eigen bedrijven.

Financieel kader

Wij onderscheiden budgetten voor Inkomen, Begeleiden & Plaatsen en Werkplekken. De totale kosten van WPDA bedragen ongeveer € 90 mln. Deze zijn op de volgende manier onderverdeeld over de verschillende functies.

Ontwikkeling kosten (bedragen * € 1000)

➤ Inkomen

Voor uitkeringen, loonkosten SW en Beschut Werk en bijzondere bijstand en minimabeleid verwachten wij de komende jaren zo'n € 75 mln per jaar uit te geven. Dit is in lijn met de landelijke ontwikkelingen. Hierbij zullen de uitgaven voor uitkeringen en SW-salarissen dalen (net zoals de landelijke budgetten) en de uitgaven voor Beschut werk, Bbz2004, bijzondere bijstand en minimabeleid stijgen. Omdat het hierbij om zogenaamde open einde regelingen gaat is alleen het gemeentelijke deel beïnvloedbaar (het minimabeleid) door deze regelingen aan te passen. Voor de uitvoeringskosten van het onderdeel inkomen en inkomensvoorzieningen verwachten wij dat het benodigde budget alleen stijgt met de gebruikelijke indexeringen. De komende jaren wordt ongeveer 36% van het totale budget voor uitvoeringskosten besteed aan werkzaamheden die horen bij het onderdeel inkomen;

➤ Begeleiden & Plaatsen

Voor het begeleiden & plaatsen van onze cliënten verwachten wij de komende jaren zo'n € 8,9 mln per jaar uit te geven. Het begeleiden en plaatsen doen wij voor een groot deel met eigen personeel. Daarnaast hebben wij een budget voor specifieke re-integratie interventies zoals trainingen en opleidingen van ongeveer € 2,3 mln. Het budget wat de gemeente hiervoor van het rijk ontvangt is de afgelopen jaren steeds lager geworden en sinds 2015 wordt ook het tekort van de SW hieruit gefinancierd. Dat betekent dat wij 65% van dit budget beschikbaar hebben voor re-integratie interventies. Om resultaten tenminste op niveau te houden en onze ambities te realiseren gaan wij voorlopig uit van de verdeling van de budgetten zoals die in 2018 zijn vastgesteld. Een lager re-integratie budget heeft een negatief effect op de uitkeringskosten. Het budget voor de uitvoering stijgt door de gebruikelijke indexering en daalt mee met de verwachte daling van de hoeveelheid cliënten. Ongeveer 36% van het uitvoeringsbudget wordt hieraan besteed.

➤ Werkplekken

De realisatie van werkplekken kost jaarlijks naar verwachting zo'n € 5,4 mln. Het gaat dan vooral om personeels- en overige bedrijfsvoeringskosten (zoals de kosten voor de bedrijfshal). Dit is ongeveer 28% van de totale organisatiekosten. De bijdrage van de gemeenten voor de organisatiekosten wordt op dit onderdeel voor een belangrijk deel gedempt door de omzet die wordt gehaald in onze eigen bedrijven.

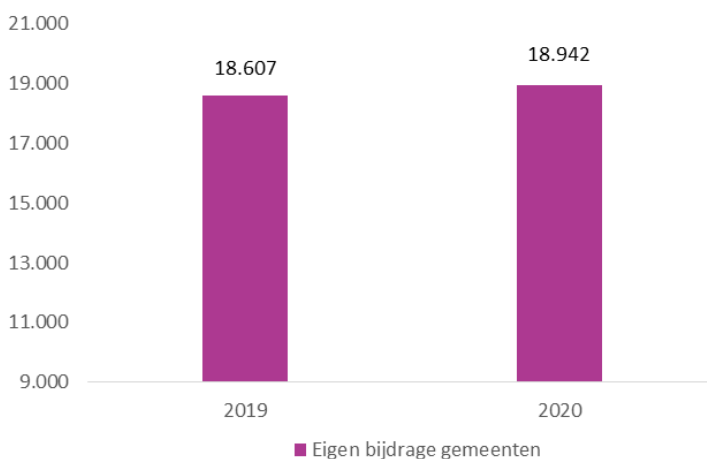
WPDA kent een lage overhead. Wij zijn een uitvoeringsorganisatie en gericht op een effectieve en efficiënte uitvoering van onze primaire processen en de ondersteuning hiervan. De overhead zit in een smalle directie, zeer weinig managers en in ondersteunende medewerkers op het vlak van communicatie,

organisatie, personeel, administratieve organisatie, financiën, informatievoorziening, juridische zaken, ICT, huisvesting en facilitaire zaken. Het gaat om ongeveer 20% van het totale uitvoeringsbudget.

De begroting stellen wij op volgens de spelregels van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies. Ook volgen wij de begrotingsrichtlijnen van de gemeente Assen, die meestal bekend worden in de tweede maand van het jaar voorafgaand aan de begroting. De hoogte van de Rijksmiddelen zijn ten tijde van het opstellen van de begroting 2020 nog niet bekend. Wij begroten deze gelden daarom op basis van de septembercirculaire 2018. De uitgaven stellen wij vast op basis van de realisatiecijfers op 31 december 2018, verwachtingen en indexeringspercentages zoals aangeven in de begrotingsrichtlijnen van de gemeente Assen.

Voor nu hebben wij op basis van de bij ons bekende gegevens een raming opgesteld voor 2020. Wij benadrukken dat bij de daadwerkelijke begroting 2020 de bedragen anders kunnen uitpakken, omdat wij dan over actuelere informatie beschikken.

Ontwikkeling bijdrage gemeenten (bedragen * € 1000)

De totale gemeentelijke bijdrage stijgt naar verwachting met ongeveer € 335 duizend. Deze stijging vindt zijn oorsprong in autonome factoren en is daarmee niet tot nauwelijks beïnvloedbaar.

Het tekort op de Wsw loopt op van 2019 naar 2020, door een snellere afbouw van de subsidie dan de loonkosten. Daarnaast neemt de opbrengst vanuit de omzet en de detacheringen vanuit de Wsw af, wat een logisch gevolg is van de afbouw van de Wsw. Verder is de verwachting dat een toenemend beroep wordt gedaan op de bijzondere bijstand en het minimabeleid. Dit zijn wettelijke regelingen en gemeentelijk beleid, waar inwoners aanspraak op kunnen maken, wanneer zij hier recht op hebben. Dit betekent dat deze kosten slechts zeer gering beïnvloedbaar zijn. Tot slot nemen de uitvoeringskosten toe conform reguliere indexeringen en (nieuwe) cao-afspraken.

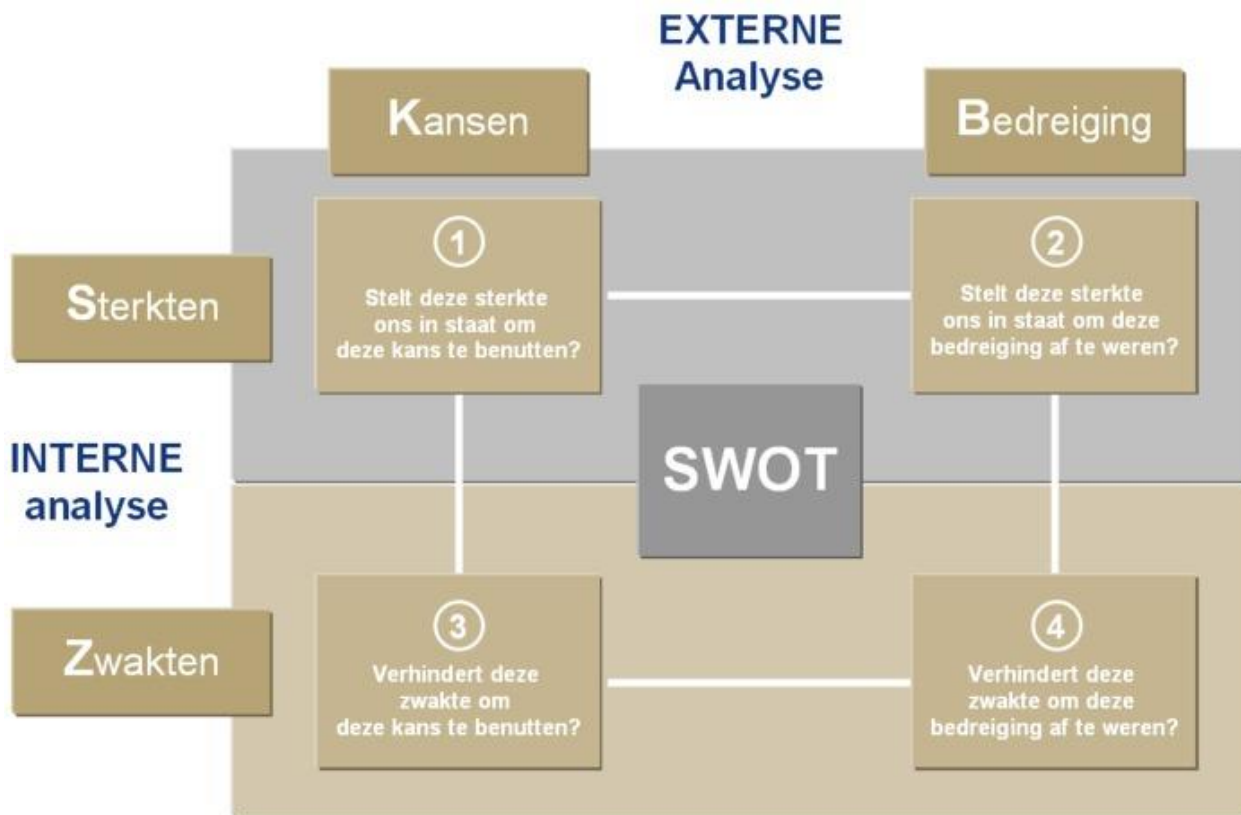
Een daling van de bijdrage zal naar verwachting plaatsvinden op de Uitkeringen Participatiewet. Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering daalt, wat lagere lasten met zich meebrengt. Ondanks dat tegelijkertijd ook de budgetten van de Drentsche Aa gemeenten dalen, gaan we er van uit dat het tekort op de Uitkeringen Participatiewet daalt.

Risico's en kansen

De omgeving waarin WPDA werkt is op allerlei vlak dynamisch. Maatschappelijke en economische ontwikkelingen hebben direct gevolgen evenals politieke keuzes (landelijk en lokaal). Dat brengt met zich

mee dat er diverse risico's aanwezig zijn. Het daadwerkelijk effect hebben van de risico's of bedreigingen en de kansen hangt daarbij samen met de sterkte en de zwakte van de organisatie.

Om dit goed in kaart te brengen hebben wij een zogenaamde SWOT analyse gemaakt, waarbij de volgende onderwerpen in kaart zijn gebracht:

Deze SWOT analyse hebben wij opgesteld voor de drie hoofdonderdelen van WPDA (Inkomen, Begeleiden & Plaatsen en Werkplekken) met het volgende resultaat:

➤ **Inkomen**

Voor de opgave om te zorgen voor een inkomen of inkomensondersteuning voor inwoners die anders niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien is WPDA goed toegerust. Deskundige medewerkers, effectieve en efficiënte processen en een cultuur waarbij continu leren en verbeteren vanzelfsprekend is zorgen er voor dat de organisatie berekend is op de taak nu en in de toekomst. We kiezen daarbij een proactieve, preventieve insteek.

Daarnaast is er een financieel risico, omdat de hoogte van het budget voor de uitkeringen landelijk worden vastgesteld met amper te voorspellen uitkomsten voor wat betreft de verdeling en omdat de subsidie voor de SW-salarissen wordt afgebouwd.

➤ **Begeleiden & Plaatsen**

Ook het begeleiden en plaatsen van ontvangers van bijstand, van andere uitkeringsgerechtigden, van niet-uitkeringsgerechtigden en van arbeidsgehandicapten op de arbeidsmarkt is een sterke kant van WPDA. De kennis van de markt, de relaties met werkgevers, het ondernemend denken van de medewerkers en effectieve werkmethoedieken zorgen voor zeer goede resultaten.

De bedreigingen liggen op het vlak van de kwaliteit van het aanbod, de vraag vanuit de markt en de conjuncturele ontwikkeling van de economie. Wij zien dat onze doelgroep een steeds grotere afstand heeft tot de arbeidsmarkt. Dit betekent dat er intensieve en langdurige begeleiding noodzakelijk is om tot resultaat te komen. Wij voeren onze ambities uit binnen de daarvoor beschikbare rijksmiddelen.

Deze middelen staan binnen het sociaal domein onder druk omdat gemeenten te weinig geld ontvangen van het Rijk. Wij realiseren ons dat toekomstige ambities tegen deze achtergrond anders vorm kunnen gaan krijgen. Waar mogelijk realiseren we deze ambities met co-financiering.

➤ **Werkplekken**

Het zorgen voor werkplekken voor in ieder geval arbeidsgehandicapten waarvoor geen plaats is bij reguliere werkgevers is het meest kwetsbare onderdeel van de organisatie. De komende periode staat in het teken van het versterken van marktpositie en investeren in nieuwe energie in de gezamenlijke organisatie rondom werk en werkplekken. Het risico wat daarbij aanwezig is, is dat geen geschikte werkzaamheden binnen gehaald kunnen worden, waardoor de omzet terug gaat lopen en het tekort groter wordt. Vanaf 2019 gaan we in ieder geval via intensivering van het accountmanagement en het (nog)beter samenwerken met collega SW-bedrijven er voor zorgen dat dit risico beperkt wordt. Hierbij worden we geholpen door de beschikbaarheid van een goed pand aan de W.A. Scholtenstraat 22. Daarnaast zal het ontwikkeltraject wat in 2019 start moeten opleveren dat voldoende adequate werkplekken beschikbaar komen en de beschikbare infrastructuur goed wordt gebruikt.